

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb pro obor

pneumologie a ftizeologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2014. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 137 dne 8.11.2013, formou vyhlášky č. 348/2013 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení (pracoviště) jmenovaného oboru, včetně ambulantních částí nemocnic (zpravodajská jednotka - dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele. Výkaz zároveň vyplňují pracoviště kalmetizace.

Pro předání dat je nutné využít webovou aplikaci Centrální úložiště výkazů (CÚV) na adrese <https://snzr.uzis.cz/cud/>, která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV. V případě, že nemáte přístup do aplikace, vyplňte na uvedené adrese Žádost o přístup do systému.

Termín předložení: do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 - správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 - poskytování důvěrných statistických údajů).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru universální matice (tabulky). Platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky, začerněné části se nevyplňují.

V elektronické šabloně se vyplňují žlutě a červeně podbarvené kolonky, ke kterým je vždy uvedena „informace k poli“.

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků. Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve

znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.

sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní zaměstnanci oddělení (pracoviště), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.

ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.

ř. 12 přepočtené počty (úvazky) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12. Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhluje na 2 desetinná místa.

Tam, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinační doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči. To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,
- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

***Poznámka:** Upozorňujeme však, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu poskytovatele lůžkové péče a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.*

ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují u daného poskytovatele zdravotních služeb, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:

- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
- jako spolupracující rodinný příslušník,
- fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce

ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:

součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období

$$= \frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Počet ošetření na oddělení trn a osoby s rizikem onemocnění tuberkulózou nebo plicní rakovinou

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro daného poskytovatele vykonávají.

ř. 21, sl. 1 počet všech ošetření - vyšetření na oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí
Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetřování jedné fyzické osoby na témže oddělení (pracovišti, v bytě pacienta) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.

ř. 22, 23 sledují se osoby se zvýšeným rizikem onemocnění TBC nebo jinou mykobakteriózou - dispenzární skupiny R 1, R 2

Skupina R 1 - do této skupiny se přearžují osoby ze skupiny P II nebo M II, jestliže:

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

Přidružené nemoci a přidružené podmínky vyplývají z formuláře povinného hlášení TBC a jiných mykobakterií.

Skupina R 2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií.

ř. 22-23, sl. 2 ze sl. 1 muži

ř. 22-23, sl. 3 ze sl. 1 ženy

ř. 22-23, sl. 4 ze sl. 1 - osoby ve věku od narození do posledního dne před 20. narozeninami

ř. 22-23, sl. 5 ze sl. 1 - osoby ve věku od 20 let do posledního dne před 25. narozeninami

ř. 22-23, sl. 6 ze sl. 1 - osoby ve věku 25 let a starší

ř. 24 až 26 sledují se osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou

ř. 24 kuřáci s vysokým konzumem cigaret
U sledovaných kuřáků se jedná o množství vykouřených cigaret, hodnocené těmito kritérii: osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let.

Oddíl III. Očkování BCG, vyšetření tuberkulinovým testem

Vyšetření tuberkulinovým testem a očkování BCG se provádí podle vyhlášky MZ č. 537/2006 Sb.

V ř. 41 až 47 uvádí ambulantní oddělení (pracoviště) PNE pouze údaje za své dispenzarizované pacienty.

sl. 1 patří sem děti od narození do 6 týdnů věku, tj. děti před dokončením 6. týdne věku

sl. 2 děti od 6. dokončeného týdne věku do posledního dne před 6. měsícem věku

sl. 3 děti od 6. dokončeného měsíce do posledního dne před 1. narozeninami

sl. 4 děti od 1 roku a starší

ř. 41 BCG očkování rizikových dětí

vedou se děti, které byly očkovány na základě zjištěných indikací k očkování podle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 537/2006 Sb.

ř. 42 BCG očkování ostatních dětí
vedou se děti, které byly očkovány dobrovolně (na přání rodičů)

ř. 43 Neočkování rizikové děti
vedou se děti s indikací k očkování, které nebyly očkovány

ř. 44 až 46, sl. 2 až 4

Mx II (výsledky tbk testu)

Týká se dětí, u kterých byla provedena tuberkulinová zkouška a podle výsledku tbk testu jsou jednoznačně zařazeny do jednoho řádku z ř. 44 až 46 bez ohledu na kontraindikace.

To znamená, že v ř. 44 jsou uvedeni všichni s negativní tuberkulinovou reakcí (výsledek tbk testu 0-5 mm), v ř. 45 všichni s výsledkem tbk testu 6-15 mm a v ř. 46 všichni s výsledkem tbk testu více než 15 mm.

ř. 47 komplikace po BCG

V tomto řádku jsou uvedeny všechny komplikace po BCG vakcinaci, které podléhají hlášení neobvyklých reakcí po BCG vakcinaci.

Oddíl IV. Dispenzarizování pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

V ř. 71 až 92 se sledují netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (N1 až N10), pro která je nutná dispenzarizace na ambulantním oddělení trn. Diagnózy jsou popsány podle Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10). Kromě těchto nemocí si pozornost zaslouží i další chronické nemoci.

Onkologická onemocnění eviduje pneumolog na základě informace z příslušného odborného lůžkového oddělení - nejčastěji jde o lůžkové oddělení trn, které zasilá na ambulantní oddělení trn opisy propouštěcí zprávy.

sl. 5, 6 osoby nově přijaté (nově zjištěná onemocnění)

Jde o nové případy, tj. onemocnění zjištěná za sledovaný rok poprvé v životě pacienta.

ř. 75 počet osob s chronickou obstrukční plicní nemocí (CHOPN)

ř. 76 z celkového počtu osob s CHOPN počet osob s chronickou bronchitidou, tj. kašel s expektorací, FVC/FEV1 % > 70, FEV1 (% NH) > 80

ř. 77 z celkového počtu osob s CHOPN počet osob s onemocněním ve stadiu 1 - lehké, tj. FVC/FEV1 % < 70, FEV1 (% NH) ≥ 80

ř. 78 z celkového počtu osob s CHOPN počet osob s onemocněním ve stadiu 2 - střední, tj. FVC/FEV1 % < 70, FEV1 (% NH) 50 - 80

ř. 79 z celkového počtu osob s CHOPN počet osob s onemocněním ve stadiu 3 - těžké, tj. FVC/FEV1 % < 70, FEV1 (% NH) 30 - 49

ř. 80 z celkového počtu osob s CHOPN počet osob s onemocněním ve stadiu 4 - velmi těžké, tj. FVC/FEV1 % < 70, FEV1 (% NH) < 30 nebo FEV1 < 50 % a PH nebo RI

ř. 76 - 80

FVC - usilovná vitální kapacita, FEV1 - usilovný expirační objem za 1 sekundu, hodnota FEV1 se udává v % náležitě hodnoty (NH), PH - plicní hypertenze, RI - respirační insuficience

ř. 81 počet osob s asthma bronchiale celkem

ř. 82 z počtu osob s asthma bronchiale celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 1 - intermitentní, denní příznaky < 1x týdně, noční příznaky < 2x měsíčně, FEV1 ≥ 80 %, PEF ≥ 80 %

- ř. 83 z počtu osob s asthma bronchiale celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 2 - lehké perzistující, denní příznaky > 1x týdně < 1x denně, noční příznaky > 2x měsíčně, FEV1 ≥ 80 %, PEF ≥ 80 %
- ř. 84 z počtu osob s asthma bronchiale celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 3 - středně těžké perzistující, denní příznaky denně, noční příznaky > 1x týdně, FEV1 60–80 %, PEF 60 - 80 %
- ř. 85 z počtu osob s asthma bronchiale celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 4 - těžké perzistující, denní příznaky denně, noční příznaky často, FEV1 ≤ 60 %, PEF ≤ 60 %

ř. 82 - 85

FEV1 - usilovný expirační objem za 1 sekundu, hodnota FEV1 se udává v % náležité hodnoty (NH), PEF - vrcholový výdechový průtok, hodnota PEF se udává v % osobní nejlepší hodnoty (ONH).

Pokud nejsou splněny všechny ukazatele resp. charakteristiky pro daný stupeň astmatu, je nutné pacienta zařadit do stupně vyššího.

Řádky 82 až 85 se týkají zdravotního stavu osob před léčbou astmatu. Druhou možností je zařazení podle složení a dávkování každodenní preventivní léčby (viz. Globální strategie péče o astma a jeho prevenci, ČIPA 2003).

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. ≠ 0

Pokud je v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo ř. 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 ≠ 0, pak ř. 11 ≠ 0 ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 ≥ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1 ≠ 0, neplatí pro PRACOV = 97

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3, týká se ř. 22 až ř. 26

sl. 1 = sl. 4 + sl. 5 + sl. 6, týká se ř. 22 a ř. 23

Oddíl III.

ř. 41 + ř. 42 ≥ ř. 47, týká se sl. 2 až 4

Oddíl IV.

sl. 1 ≥ sl. 3, týká se ř. 71 až 92

sl. 1 ≥ sl. 5, týká se ř. 71 až 92

sl. 2 ≥ sl. 4, týká se ř. 71 až 92

sl. 2 ≥ sl. 6, týká se ř. 71 až 92

ř. 75 = ř. 76 + ř. 77 + ř. 78 + ř. 79 + ř. 80, týká se sl. 1 až 6

ř. 81 = ř. 82 + ř. 83 + ř. 84 + ř. 85, týká se sl. 1 až 6